

Brauch Magda

Téged kereslek (II.)

BEKE SÁNDOR ISTENES KÖLTÉSZETE

Beke Sándor

Bűn

Hátizsákot hordozok,
Uram...
Hátamon hordom
nap mint nap
és viszem magammal,
bárhová megyek.
A súlyt.
A terhet.
A koloncot.
Ólomkatona vagyok már.
Szinte mozdulatlan ember.
Segíts,
Uram,
mert roppantul nehéz a súly:
miatta
omlik össze
emberségemben valami,
meglazultak bennem
a lélek kötései.
Ezt a terhet hoztam,
segíts levenni vállamról,
Uram,
és bocsásd meg bűneimet,
roppantul nehéz a hátizsák,
a képmutatás,
az átkozódás,
s a sok hazugság;

ezt a gyarló hátizsákot
 segíts levenni vállamról,
 Uram,
 segíts rajtam,
 ki hidegvérrel
 néztem szembe
 annyiszor Veled,
 ígértem fűt-fát,
 és tévedéseimben
 tévedve hittelek —

Uram,
 ezért kerestelek...

(Ivó—Székelyudvarhely, 2001)

* * *

Ez a költemény a szerzőnek *Megkésétt feltámadás* (2002) című kötetében jelent meg. Ez a kötet igazi versimákat tartalmaz, azaz a gyermekkorban vagy inkább ifjúkorban elvesztett hit után a megtérést, visszatérést Istenhez.

A Bűn című költemény rendhagyó imádság a bűnbocsánatért. A verset indító hátizsák metafora — mely a szövegben többször ismétlődik, s így szimbólumnak is lehet tekinteni — a büntudat súlyát érzékelteti, melyet a költő szinonimákkal is aláhúz: „és viszem magammal, / bárhová megyek. / A súlyt. / A terhet. / A koloncot.” E bénító érzés („Ólomkatona vagyok már”) kifejezését követően megfogalmazódik a könyörgés, az ima. A bűn terhét cipelő ember az Úrhoz fordul, a vers folyamán többször is — összesen ötször — megszólítva s egyre fokozódó büntudattal. Arra kéri Istent, hogy szabadítsa meg a — képletesen értelmezendő — súlytól: „segíts levenni vállamról, / Uram, / és bocsásd meg bűneimet.”

Csak ezután kerül sor a „hátizsákban” cipelt súlyok, azaz bűnök megvallására. Úgy érzi, hogy embersége omlott össze, mikor azt vallja: „meglazultak bennem / a lélek kötése” (a költemény legszebb szürrealista képe!). A bűnök közé sorolja a képmutatást, az átkozódást, a hazugságot, és azt a tényt, hogy korábban hite nem volt igazi: „és tévedéseimben / tévedve hittelek —”. Nyilván a magába forduló, önmagát ostromozó ember túlzásaival van dolgunk, de a vallomás mélységéhez és őszinteségéhez nem férhet kétség.

A vers kétszólamú: elsődleges jelentése a hátizsák a benne cipelt súlyokkal, másodlagos, szimbolikus a bűn, a bűnök, melyektől — közvetlenül Istennek gyónva — szabadulni akar a bűnös ember.

A szabadvers formában írott mű tömör, erőteljes, rövid, néha egyetlen, néha többszavas sorokból áll. Ez a forma szaggatottá, sőt zaklatottá teszi a szöveget (ahogy azt a mondanivaló meg is kívánja). A már említett, gyakran ismétlődő és mindig külön sorban kiemelt „Uram” megszólítás és a hátizsák szimbólum fogja össze a szöveget. Ez egyben ünnepélyes hangulatúvá is varázsolja a verset.

Brauch Magda

Beke Sándor

Téged kereslek

kereslek
a fűszálon lapuló
harmatgyöngyben
kereslek
az útra hullt
nyárfalevelek
erecskéiben
kereslek
a buborékot szülő
esőcseppekben
kereslek
a véget nem érő
világegyetem harangvirág
csilingelésében
kereslek
a csillagok éjszakai
fecsegésében
kereslek
Hindemith gyászzenéjében
kereslek
a műkoszorúk szélben
recsegő
virágszirmaiban
kereslek
az első
szénvegyületekben
kereslek
az ősléghő gázaiban

kereslek
a dezoxiribonukleinsavban
kereslek
a prekambrium
konglomerátumaiban
kereslek
a paleozoikum
magvasharaszttjaiban
kereslek
az ősrákok páncéljaiban
kereslek
a brontosaurusok
emlékeiben
kereslek
a magnóliák alatt
szunnyadó
pithecanthropusok
koponyáiban
kereslek
a tudattól független
anyagban
kereslek
az atom
elektronjaiban
kereslek
a világ elemeiben
kereslek
a molekulákban
